

Lluís Companys i Jover (el Tarròs 1882 Barcelona 1940) fou un polític català. Important dirigent del reformisme a Catalunya, la seva actuació política prosseguí dins la Joventut Republicana de Lleida, i participà en el míting que portà a la constitució del Partit Republicà Català el 1917. El mateix any fou elegit regidor de l'ajuntament de Barcelona. Amb Layret, representà la tendència esquerrana del partit durant els conflictes socials d'aquests anys, i exercí d'advocat laboralista en defensa de militants sindicalistes. Pel novembre del 1920 fou detingut i deportat al castell de la Mola (Maó). A les eleccions legislatives del desembre del 1920, Companys fou elegit diputat per Sabadell en representació del Partit Republicà Català, i hagué d'ésser posat en llibertat. Fou un dels membres fundadors de la Unió de Rabassaires i Altres Conreadors del Camp de Catalunya (1920–21), i dirigí "La Terra", òrgan de la Unió. Durant la Dictadura formà part dels comitès dels partits catalans que dirigiren l'oposició política. Fou empresonat durant l'octubre del 1930. Participà en el Comitè Revolucionari de Catalunya el mes següent, en signà el manifest i s'hagué d'amagar des d'aleshores. Havia format part (1930) del comitè d'enllaç dels tres partits republicans catalans al marge de l'Estat Català i del grup de "L'Opinió". Participà en la Conferència d'Esquerres (març del 1931), de la qual sortí l'Esquerra Republicana de Catalunya, i en formà part del directori en representació del Partit Republicà Català. Elegit regidor de l'ajuntament de Barcelona el 12 d'abril de 1931, deposà l'alcalde accidental, prengué possessió de l'alcaldia i proclamà la República a Catalunya. Fou nomenat governador civil de Barcelona (16 d'abril) fins el mes de maig i cap de la minoria d'Esquerra Republicana. Fou elegit diputat a corts per la província de Barcelona (juny del 1931) i al Parlament de Catalunya per Sabadell (novembre del 1932), vicepresident de l'assemblea de la Generalitat i president provisional (gener del 1932). En juny–novembre del 1933 fou ministre de marina. A les eleccions legislatives del novembre del 1933 fou elegit diputat per la ciutat de Barcelona. Mort Francesc Macià, el parlament de Catalunya elegí Companys president de la Generalitat l'1 de gener de 1934, i el seu govern donà pas a corrents polítics com Estat Català, Acció Catalana Republicana, el grup de "L'Opinió", etc, que Macià no havia acceptat, juntament amb la Unió Socialista de Catalunya i l'Esquerra Republicana. Al juny de 1934 presentà la llei de Contractes de Conreu. Cada vegada més es refermà en el seu nacionalisme, que el portà, el 6 d'octubre del 1934, a proclamar l'Estat Català dins la República Federal Espanyola i a viure directament els fets del Sis d'Octubre. Condemnat a 30 anys de reclusió major pel govern radicalcedista de la República Espanyola, fou alliberat per la victòria del Front Popular, elegit diputat pel Front d'Esquerres de Catalunya i ocupà de nou la presidència de la Generalitat. Al juliol del 1936 treballà activament en la resistència de Barcelona. S'esforçà a mantenir l'equilibri de les forces polítiques catalanes durant tota la guerra civil, fins a arribar a obtenir un govern d'unitat popular, presidit per Josep Tarradellas (setembre del 1936). A l'entrada de les tropes franquistes a Barcelona, s'exilià a França (gener del 1939). Detingut per les forces del govern alemany, li fou aplicada l'extradició i el dugueren a Espanya. Després d'un consell de guerra sumaríssim, fou afusellat, el 15 d'octubre de 1940, al castell de Montjuïc (fossats de Santa Eulàlia). Les seves despulles reposen (des del 1985) en un mausoleu, al Fossar de la Pedrera.